

סוג הבחינה: בגרות לבתי ספר על-יסודיים
 מועד הבחינה: קיץ תשס"ה, 2005
 מספר השאלון: 011103
 נספח: גיליון תשובות לחלק הראשון

מדינת ישראל
 משרד החינוך התרבות והספורט

ידיעת הלשון והבעה

שאלון משולב

לבתי ספר עצמאיים

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון – שאלות סגורות

פרק א: ניתוח פעלים	—	$(1 \times 10) + (1 \times 5) + (2 \times 5)$	—	25	נקודות
פרק ב: דיוקי הגייה	—	(2×4)	—	8	נקודות
פרק ג: תורת ההגה ותצורת השם	—	(2×8)	—	16	נקודות

חלק שני – שאלות פתוחות

פרק ד: תחביר ושחבור	—	(5×4)	—	20	נקודות
פרק ה: הבנה	—	$(2.5 + 2 + 6 + 2 + 2.5 + 2 + 6)$	—	23	נקודות
פרק ו: הבעה	—	(8×1)	—	8	נקודות
סה"כ	—		—	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) את תשובותיך על השאלות בחלק הראשון, סמן בגיליון התשובות המצורף.

את תשובותיך על השאלות בחלק השני, כתוב במחברת הבחינה.

(2) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

(3) בתום הבחינה מסור למשגיח את גיליון התשובות עם מחברת הבחינה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בביטוי (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
 רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

חלק ראשון – שאלות סגורות

בחלק זה ענה על השאלות בגיליון התשובות המצורף (נספח).

לכל אחת מהשאלות בחלק זה מוצעות ארבע אפשרויות תשובה, אך רק אחת מהן נכונה. בנספח תמצא גיליון תשובות ובו מספרי השאלות, ולידם אותיות המציינות את התשובות המוצעות. בגיליון התשובות סמן לכל שאלה x במשבצת הצמודה משמאל לאות המציינת את התשובה הנכונה. סמן x אחד בלבד לשאלה. אם תסמן יותר מ-x אחד לשאלה, תיפסל תשובתך. בסיום הבחינה מסור למשיג את גיליון התשובות עם מחברת הבחינה.

דוגמה:

XX. אל תתעלם מדעותיו.

61. הפועל תתעלם נגזר מהשורש:

א. ע-ל-מ ב. ע-ל-י ג. ת-ע-ל ד. י-ע-ל
(ע-ל-ה)

62. בבניין:

א. הופעל ב. הפעיל ג. התפעל ד. פיעל

את התשובות הנכונות עליך לסמן בגיליון התשובות כך:

61. א ב ג ד

62. א ב ג ד

פרק א: ניתוח פעלים (25 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-20 שבפרק זה.

לפניך עשרה משפטים, המסומנים בספרות רומיות X-I.
בכל משפט יש פועל, ואליו מכוונות שתי שאלות.

במשפטים V-I (שאלות 1-10) עליך למצוא את השורש ואת הבניין של הפועל במשפט הנתון.
(לכל שאלה – נקודה אחת)

I. הַגִּישִׁי כיבוד לחברתך!

1. הפועל הַגִּישִׁי נגזר מהשורש:

א. ה-ג-ש ב. נ-ג-ש ג. ג-ו-ש ד. י-ג-ש

2. בבניין:

א. נפעל ב. התפעל ג. הפעיל ד. פיעל

II. אדם מְתַגוֹן כאשר פוגעים בו.

3. הפועל מְתַגוֹן נגזר מהשורש:

א. ג-ו-נ ב. מ-ג-נ ג. ג-נ-נ ד. ג-נ-י
(ג-נ-ה)

4. בבניין:

א. נפעל ב. פיעל ג. פועל ד. התפעל

III. ישראל לא יִטְמָעוּ בין האומות.

5. הפועל יִטְמָעוּ נגזר מהשורש:

א. נ-ט-מ-ע ב. ט-מ-ע ג. ט-ע-מ ד. ט-מ-א

6. בבניין:

א. נפעל ב. התפעל ג. הפעיל ד. קל

IV. המצגות תּוֹכְנָה על ידי תלמידות החוג למחשבים.

7. הפועל תּוֹכְנָה נגזר מהשורש:

א. ת-כ-נ ב. כ-נ-נ ג. י-כ-נ ד. כ-ו-נ

8. בבניין:

א. נפעל ב. הופעל ג. פועל ד. הפעיל

V. כאשר תשומת הלב מְמַקְדֶּת, אפשר להבחין גם בפרטים קטנים.

9. הפועל מְמַקְדֶּת נגזר מהשורש:

א. מ-ק-ד ב. ק-ד-ד ג. י-ק-ד ד. ק-ו-ד

10. בבניין:

א. הופעל ב. פועל ג. פיעל ד. נפעל

במשפטים X-VI (שאלות 11-20) עליך למצוא את השורש (נקודה אחת) של הפועל במשפט הנתון, וצורת פועל נוספת מאותו שורש, אך בבניין אחר (2 נקודות).

VI. אמצעי הסוואה מְטַעֵים את האויב.

11. הפועל מְטַעֵים נגזר מהשורש:

א. מ-ט-ע ב. ט-ע-מ ג. ט-ע-י ד. נ-ט-ע

(ט-ע-ה)

12. צורת פועל נוספת מאותו שורש, אך בבניין אחר:

א. יְטָעוּ ב. מְטַעֵה ג. יְטָעוּ ד. מְטַעֵם

VII. יהודי מְבַטֵּא כהלכה כל הגה בקריאת שמע.

13. הפועל מְבַטֵּא נגזר מהשורש:

א. ב-ט-י ב. ב-ט-ט ג. מ-ב-ט ד. ב-ט-א

(ב-ט-ה)

14. צורת פועל נוספת מאותו שורש, אך בבניין אחר:

א. בְּטָאָה ב. מְבִיטִים ג. לְבָטֵא ד. הִתְבַּטְּאוּ

VIII. ייתכן שמספר הבחינות יִצְמָצֵם בשנה הבאה.

15. הפועל יִצְמָצֵם נגזר מהשורש:

- א. צ-מ-צ-מ ב. צ-ו-מ ג. מ-צ-י ד. מ-צ-מ-צ
(מ-צ-ה)

16. צורת פועל נוספת מאותו שורש, אך בבניין אחר:

- א. צִמְצַמְתִּי ב. צָמִים ג. מְמַצִּים ד. מְצַטְמְצָמִים

IX. הוֹצֵאתֶם את העיקר מן הטפל.

17. הפועל הוֹצֵאתֶם נגזר מהשורש:

- א. י-צ-י ב. י-צ-ת ג. י-צ-א ד. צ-א-ת
(י-צ-ה)

18. צורת פועל נוספת מאותו שורש, אך בבניין אחר:

- א. לְצֵאת ב. הִצִּיתָה ג. מְצָאָה ד. מוֹצִיא

X. הִזְדַּמְנוּ למקום האירוע.

19. הפועל הִזְדַּמְנוּ נגזר מהשורש:

- א. ה-ז-מ ב. ד-מ-נ ג. ת-ז-מ-נ ד. ז-מ-נ

20. צורת פועל נוספת מאותו שורש, אך בבניין אחר:

- א. מִתְזַמֵּן ב. מְזַמְנוֹת ג. יִזְדַּמְנוּ ד. מְזַדְמְנוֹת

פרק ב: דיוקי הגייה (8 נקודות)

ענה על ארבע השאלות 21-24 שבפרק זה.

בכל אחת מהשאלות 21-24 מוצעות ארבע אפשרויות להגייה של צורת הפועל ומילת היחס, אך רק אחת מהן נכונה. בכל שאלה בחר באפשרות הנכונה.
בגיליון התשובות סמן x במשבצת הצמודה משמאל לאות המציינת את האפשרות שבחרת.
(לכל שאלה – 2 נקודות)

21. ראשונה, ואני אכנס מיד

א. כְּנָסִי	}	אֲחֵרִיךְ.
ב. כְּנָסִי		
ג. הַכְּנָסִי		
ד. הַכְּנָסִי		

22. הפשרנו את המרק, ואכלנו

א. הַמְקָפָא	}	מְמָנוּ
ב. הַמְקָפָא		
ג. הַמְקָפָא		
ד. הַמְקָפָא		

לשובע.

23. הפגישה, לשעה עשר

א. נְקַבְעָה	}	אֶצְלָהֶם
ב. נְקַבְעָה		
ג. נְקַבְעָה		
ד. נְקַבְעָה		

בבית.

24. אני תמיד, בתי

א. כֵּן אֶתְּךְ	}	כֵּן אֶתְּךְ
ב. כֵּן אֶתְּךְ		
ג. כִּנָּה אֶתְּךְ		
ד. כִּנָּה אֶתְּךְ		

פרק ג: תורת ההגה ותצורת השם (16 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שמונה מהשאלות 25-40.

תוכל לבחור את השאלות משתי החטיבות (מתורת ההגה ומתצורת השם) או תוכל לבחור רק מאחת החטיבות (רק מתורת ההגה או רק מתצורת השם).
בכל שאלה מוצעות ארבע אפשרויות תשובה, אך רק אחת מהן נכונה.
בגיליון התשובות סמן x במשבצת הצמודה משמאל לאות המציינת את האפשרות שבחרת.
(לכל שאלה – 2 נקודות)

תורת ההגה

25. באיזו מילה לא יחול חוק החיטוף בצורת הרבים?

- א. פְּמוֹט ב. שְׁעוֹן ג. מְכוֹן ד. יָרֵק

26. באיזו שורה בכל המילים יש דגש חזק תבניתי?

- א. הַתְּקָלוֹת, הַצֵּלוֹ, הַגִּיוֹן
ב. מַצָּב, סַכָּנָה, מְסֵלָה
ג. חֵיט, עֵיוֹן, רַכְבֵּת
ד. הַדְּמוּת, הַקֶּף, חֲזָאי

27. באיזו מילה לא חל כיווץ דיפתונג?

- א. מִיתָר ב. תִּינוֹק ג. מוֹרָד ד. מוֹרָד

28. באיזו מילה חל פירוק צורר עיצורים?

- א. דְּרָכֵי נוֹעַם ב. פְּרָטִי פֵרְטִים ג. מְגִדְלֵי הַעִיר ד. הַיִּכָּלֵי מַלְכוּת

29. באיזו מילה חלו התופעות: שיכול עיצורים, הידמות חלקית, התלכדות עיצורים?

- א. הַזְדַּבֵּד ב. הַצֵּטְלָמְנוּ ג. הַשְּׁתַתְּכָנוּ ד. הַזְדַּקְנוּ

30. איזו מילה יוצאת דופן מבחינת ההטעמה?

- א. תַּכִּי ב. טְבָרְיָה ג. גֶּוֹן ד. כַּמָּה

31. באיזו מילה היושד היא עיצורית?

- א. חנוכי ב. פנאי ג. בנאי אדם ד. תפנינה

32. הם עוררו אותנו להקשבה בספרם לנו על התקדמותם.

איזו מבין הקביעות הבאות נכונה?

- א. במשפט הנתון מנוקדים ארבעה שוואים נעים ושלושה שוואים נחים.
ב. במשפט הנתון מנוקדים חמישה שוואים נעים ושני שוואים נחים.
ג. במשפט הנתון מנוקדים שישה שוואים נעים ושווא נח אחד.
ד. במשפט הנתון כל השוואים המנוקדים הם נעים.

תצורת השם

33. איזה שם יוצא דופן מבחינת דרך התצורה?

- א. צמחיה ב. צפיה ג. ספריה ד. עיריה

34. איזה שם יוצא דופן מבחינת משמעות הצורן הסופי?

- א. חדרון ב. גלדון ג. ספלון ד. מחירון

35. איזה שם נוצר מהלחם של שני בסיסים?

- א. שלדג ב. זרזיר ג. שקנאי ד. חוחית

36. איזה שם לא נוצר משורש תנייני?

- א. בבוז ב. תמצות ג. מספור ד. תפקוד

37. באיזה צמד שני השמות הם באותו משקל?

- א. מטע , ניד
ב. מלוכה , מבוכה
ג. מוקש , מולד
ד. מגב , מסמר

38. באיזה צמד שני השמות הם שמות פעולה של אותו בניין?

- א. בַּקֶּשָׁה , בִּקְוֹשׁ
 ב. הַכְּתָבָה , הַתְּכַתְּבוֹת
 ג. הַבְּדֻלוֹת , הַבְּדִל
 ד. הַצֹּל , הַצְּלָה

39. איזה שם שייך לגזרת ע"ע?

- א. מְרַק ב. מִיטָב ג. מַחֵם ד. מִתָּן

40. איזה שם יוצא דופן מבחינת הגזרה?

- א. רְצוּי ב. מְצוּי ג. גְּלוּי ד. תְּלוּי

חלק שני – שאלות פתוחות

שים לב: בחלק זה ענה על השאלות במחברת הבחינה.

פרק ד: תחביר ושחבור (20 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 41-46 (לכל שאלה – 5 נקודות).

שים לב: המשפטים בשאלות מפוסקים על פי כללי הפיסוק החדשים.

הוראות לניתוח תחבירי

אם בחרת לענות על אחת (או על יותר מאחת) מהשאלות 41-43, ענה לפי ההוראות האלה:

- סיווג:** – ציין את הסוג התחבירי של המשפט – פשוט, מאוּחה (מחובר), מורכב.
אם המשפט (או חלק ממנו) חסר, בעל חלקים כוללים (כולל) או בעל חלק ייחוד – ציין זאת.
- תחימה:** – במשפט מאוּחה (או בפסוקית מאוּחה) – תָּחַם את האיברים, וציין את הסוג התחבירי של כל איבר.
- במשפט מורכב (או בפסוקית מורכבת) – תָּחַם את הפסוקית (או את הפסוקיות), וציין את התפקיד ואת הסוג התחבירי שלה (שלהן).
- הגדרה:** – ציין את התפקיד התחבירי של המילים המודגשות בקו במשפט.

41. נתח את המשפט שלפניך, לפי ההוראות לניתוח תחבירי שבמסגרת לעיל.
מספרן של עברות החניה בבירה עולה בגלל היעדר מקומות חניה וכן בגלל היחס הסלחני של משטרת ישראל כלפי נהגים החונים במקומות אסורים.

42. נתח את המשפט שלפניך, לפי ההוראות לניתוח תחבירי שבמסגרת לעיל.
הבכי פורק מן הלב מועקות ועלבונות, ואף על פי כן בני אדם רבים נוטים להימנע ממנו מחמת הבושה.

43. נתח את המשפט שלפניך, לפי ההוראות לניתוח תחבירי שבמסגרת לעיל.
חוקרים מצאו כי השיחה בטלפון נייד בשעת נהיגה מסכנת חיים, משום שעָרְנוּתם של הנהגים לסביבה נפגעת.

44. בסעיפים א-ה שלפניך המילה **למה** מודגשת בקו.
ציין את התפקיד התחבירי של המילה **למה** בכל סעיף.
(לכל סעיף – נקודה אחת)
- א. **למה** הימים קצרים בחורף וארוכים בקיץ?
ב. השאלה החוזרת אצל ילדים קטנים היא "**למה**".
ג. גיל ארבע הוא גיל ה"**למה**".
ד. לא לכל "**למה**" יש תשובה.
ה. "**למה**" היא שאלה המובילה להבנה.

הוראות לשחבור

אם בחרת לענות על אחת (או על יותר מאחת) מהשאלות 45-46, ענה לפי ההוראות האלה:
— הקפד על משמעות הגיונית של המשפט ששחברת.
— פסק כהלכה את המשפטים ששחברת.

45. קרא את שלושת המשפטים III-I שלפניך, וענה על שלושת הסעיפים א-ג, לפי ההוראות לשחבור שבמסגרת לעיל.
- I. חוקרים מצאו שהשימוש במחשב בכיתות הנמוכות משפיע לרעה על ההישגים של התלמידים.
- II. הציונים במתמטיקה של תלמידי כיתות ד' ירדו בשמונה אחוזים.
- III. תלמידי כיתות ד' משתמשים כבר שנתיים במחשב בשיעורי מתמטיקה.
- א. שחבר את משפט I למשפט פשוט בעל הסגר. (נקודה אחת)
ב. שחבר את משפט II למשפט בעל חלק ייחוד. (2 נקודות)
ג. שחבר את המשפטים II ו-III למשפט מורכב בעל פסוקית לוואי. (2 נקודות)

46. קרא את המודעה שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריה, לפי ההוראות לשחבור שבמסגרת בעמוד הקודם.

עיריית ירושלים	
הודעה על פתיחת קורסים ללימוד עברית ואנגלית	(1) שורה
ההרשמה במחלקת הקהילה בכיכר ספרא, בימים א-ה.	(2) שורה
<u>שעות ההרשמה</u> : לקורסים לעברית – 9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	(3) שורה
לקורסים לאנגלית – 16 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	(4) שורה
	(5) שורה

- א.** שחבר את הכתוב בשורות (1) ו-(2) למשפט מורכב בעל פסוקית מושא. (2 נקודות)
- ב.** שחבר את הכתוב בשורות (3) ו-(4) למשפט פשוט. (2 נקודות)
- ג.** שחבר את הכתוב בשורות (4) ו-(5) למשפט מאוחה בקשר של עימות. (נקודה אחת)

/המשך בעמוד 13/

+

ידיעת הלשון והבעה, קיץ תשס"ה, מס' 011103
+ נספח

- 13 -

+

שים לב! המשך הבחינה בעמוד 14.

/המשך בעמוד 14/

+

+

פרק ה': הבנה (23 נקודות)

קרא את המאמר שלפניך, וענה על כל השאלות 47-53 שאחרי.

שים לב: מומלץ לקרוא תחילה את המאמר כולו קריאה ראשונה. לעיין בשאלות, ורק אחר כך לענות עליהן, תוך קריאה חוזרת של החלקים הנוגעים לשאלות.

הטלפון הנייד

(מעובד על פי מאמר מאת י" קצובר, **המודיע**, ב' באייר תשס"ד)

- פסקה א אלכסנדר גרהם בל, האיש שהמציא את הטלפון ב-1876, אמר כמה שנים לאחר שהמצאתו השתכללה והחלה להתפשט בעולם כי "הטלפון דומה לתינוק... אלא שהוא גדל מהר יותר". בשנת 1983 יצא ה"ילד" הסלולרי לאוויר העולם, ונדמה שהיום קשה לתאר את העולם בלא ה"מצרצר" הקטן שבכיסנו בשל תפוצתו העצומה ובשל שכלוליו הרבים. הוא שינה אורחות חיים. כיום הוא לא עוד סתם טלפון, הוא הכול... 5
- פסקה ב בישראל התפוצה של הטלפון הנייד גבוהה יותר מבכל מקום אחר בעולם. מכשיר זה נהפך אצלנו לא רק לסמל סטטוס (מעמד) חברתי, אלא למצרך קיומי ממש, למוצר יסוד כמו חלב, לחם, קמח ואורז. במדינת ישראל יש יותר ממאתיים אלף מחוסרי עבודה. המדינה נתונה במלחמה יומיומית על קיומה, חיה ממשבר כלכלי אחד למשנהו, ולרבים מאזרחיה אין כסף לאוכל – אבל כמעט לכל אזרח יש לפחות טלפון נייד אחד; מספר הטלפונים הניידים שברשות הציבור גדול ממספר התושבים בארץ! יתר על כן, בישראל אדם מדבר בטלפון נייד בממוצע כ-600 דקות בחודש, זהו שיעור כפול מהמצוי במדינות סקנדינביה, ופי חמישה ממשך הזמן שהאמריקנים משקיעים בשיחה בטלפון נייד.
- פסקה ג הטלפון הנייד חולל מהפכה בחברה המודרנית, והשפעתו על תחומים רבים בחיינו היא עצומה. תרומתו ותועלתו אינן מוטלות בספק. באמצעות הטלפון הנייד אפשר לדווח ב"זמן אמת" על מצב הלב לרופאים הנמצאים הרחק מהחולה, אפשר להנחות אדם בזמן נהיגה ליעד מבוקש, ואפשר לדבר בכל רגע, להתקשר לכל מקום ולהיות זמינים תמיד. הטלפון הנייד משמש "פנקס" כתובות, מכשיר לימודי, נגן מוזיקה, מצלמה, והוא מאפשר אפילו לזהות מרחוק גנב הפורץ לדירה.
- פסקה ד אך למכשיר זה יש גם פוטנציאל לפגיעה חמורה, ונזקיו רבים. משפחות רבות מתקשות לשלם את הסכומים הגבוהים של השימוש בו ולשלוט במספר השיחות שהצעירים מנהלים באמצעותו. ועוד, היום יש חששות כבדים לבריאות המשתמשים במכשירים הסלולריים בשל הקרינה הנפלטת ממכשירים אלה ומאנטנות הממסר המוקמות כדי לאפשר את השימוש בהם. יתר על כן, החברות הסלולריות מציעות ללקוחותיהן שירותי תוכן פסולים. החשיפה לשירותים כאלה עלולה לפגום קשות בעולמו הרוחני של המשתמש בהם, ולהוביל אותו למחוזות של חטא שהחזרה מהם קשה.

- פסקה ה ומבחינה חברתית, האם הטלפון הנייד מועיל או מזיק? מרבית המחקרים שכבר נערכו מציינים תמונה קודרת בתחום זה. באחד מהם נמצא כי השימוש במכשיר הביא לקץ "החברותא הישראלית". המושג "חברותא" מסמל את השהייה ביחד, בלימוד, בדיבור, בהחלפת דעות, בהאזנה של איש לרעהו. החברותא היא דיבור עם אדם היושב מולך. כיום אנו דור ראשון של אנשים המדברים... אל עצמם. במקום החברותא באה ההידברות למרחוק. יש חשש כי הניכור החברתי יגבר בשל השימוש במכשיר זה: המַעֲנָה לצלצול תוך כדי שיחה עם הזולת מנתק את תשומת הלב שהקדשנו לו עד אותו רגע; פתאום אנו מתעלמים ממנו ומייחסים חשיבות למישהו מרוחק. אנו משדרים לעמיתנו את התחושה כי יש מישהו "שם" החשוב לנו יותר ממנו. אין ספק כי החיבור לרחוק מרחיק את הקרוב.
- פסקה ו מצד אחר, המכשיר הזה מאפשר לנו לשמור על קשר רציף עם קרובי משפחה וחברים רחוקים. בעבר הייתה זו משימה קשה יחסית: אפשר היה לקיים קשר מתמשך באמצעות מכתבים ואיגרות, אך התקשורת הייתה מקוטעת בגלל הזמן שנדרש למכתב להגיע. לעומת זאת, כיום מצלצלים לחבר רחוק ברגע שמרגישים צורך להיות קרוב, ובתוך שניות אנו מקושרים. אנו יכולים להשיג את בן שיחנו בכל רגע שבו אנו זקוקים לו, דבר המשנה עלינו יותר ביטחון, אף כי לביטחון זה יש כאמור מחיר.
- פסקה ז זאת ועוד, בעבר גילינו התחשבות בסביבה; כדי שלא להפריע, ניהלנו את השיחה בטלפון ממקום מרוחק מאנשים – מתא טלפון ציבורי או מפינת החדר. כיום רבים אינם מתחשבים כלל בסובבים אותם. הם הופכים לחסרי בושה ומוותרים על פרטיות – מדברים בנייד מכל מקום בקולי קולות, תוך חשיפה עצמית ובלי שום מודעות לצנעת הפרט. בעבר עוד ביקשנו משכננו המדבר בקולניות: "אנא הנמך את קולך", אך היום הפכה השיחה הקולנית לנורמה, ואין מעירים לדובר מאומה.
- פסקה ח אפשר אולי להמשיל את המכשיר הסלולרי להמצאת המכוננית: קשה להעלות על הדעת כיצד היינו חיים כיום בלי מכוננית, אולם למרות החיסכון בזמן והנוחות שבהגעה ממקום למקום, אנו משלמים את המחיר באלפי נפגעים בתאונות דרכים ובזיהום אוויר כבד המאיים על בריאותנו בפרט ועל איכות הסביבה בכלל. לכן הותנה השימוש במכוננית בהקפדה על חוקים מחמירים.
- פסקה ט כך גם בעניין המכשיר הסלולרי. גדולי ישראל, מעצבי החינוך שלנו, פרסמו הנחיות חד-משמעיות בנוגע לדרך השימוש הרצויה בטלפון הנייד. הם התירו להשתמש בו כבמכשיר קשר בלבד, בלי שירותי תוכן פסולים, ואף אסרו להפעילו בישיבות, בבתי כנסת ובמוסדות חינוך. בדרך זו אפשר למַעַר את הסכנות של הטלפון הסלולרי, ואז יוכל להיות בשליטתנו, ונוכל להפכו לכלי שימושי ומועיל.

ענה על כל השאלות 47-53.

- 47.** "הטלפון דומה לתינוק... אלא שהוא גדל מהר יותר" (שורות 2-3).
על פי המאמר, ציין שני דברים שבהם מתבטאת "גדילתו" של הטלפון הנייד, והבא מן המאמר הוכחה אחת לכל אחד מהם. (6 נקודות)
- 48.** הסבר בלשונך כל אחד מהמשפטים שלפניך בהקשר של המאמר.
א. "כיום אנו דור ראשון של אנשים המדברים... אל עצמם". (שורה 31).
ב. "החיבור לרחוק מרחיק את הקרוב" (שורות 35-36).
(2 נקודות)
- 49.** לפניך חמישה משפטים א-ה.
ציין בנוגע לכל אחד מהם אם הוא נכון או לא נכון, על פי המאמר.
א. הטלפון הנייד עשוי להציל חיי אדם.
ב. הטלפון הנייד יביא לקץ החברה הישראלית.
ג. במדינות סקנדינביה אדם מדבר בטלפון הנייד בממוצע כ-300 דקות בחודש.
ד. גדולי ישראל אסרו את השימוש בטלפון הנייד.
ה. כל אדם בישראל מדבר בטלפון הנייד 600 דקות בחודש.
(2.5 נקודות)
- 50.** בפסקות ו-ז במאמר מתוארת התקשורת בעבר.
הצג יתרון אחד וחיסרון אחד של התקשורת בעבר לעומת התקשורת בהווה. (2 נקודות)
- 51.** במשפטים א-ג שלפניך יש מילים מן המאמר.
עליך לקבוע מה תפקיד המילים במאמר (בחר בתשובה הנכונה מבין שלוש התשובות המוצעות), ולהשלים כל משפט.
העתק למחברתך את המשפטים שהשלמת.
א. "מעמד" (שורה 7) משמשת דוגמה / הקבלה / הסבר ל _____ .
ב. "חלב" ו"לחם" (שורה 8) משמשים דוגמה / הקבלה / הגדרה ל _____ .
ג. "המכונית" (שורה 49) משמשת דוגמה / הקבלה / הגדרה ל _____ .
(6 נקודות)

(שים לב: המשך השאלות בעמוד הבא.)

52. במשפטים א-ב שלפניך בחר בתשובה הנכונה מבין ארבע התשובות המוצעות, והעתק אותה למחברתך.

- א. תיאור מצבה הכלכלי הקשה של מדינת ישראל בפסקה ב משמש **(סיבה / תנאי / מטרה / ניגוד)** לתפוצה הרחבה של הטלפון הנייד בארץ.
- ב. היעדר שירותי תוכן פסולים בטלפון הנייד משמש **(סיבה / תנאי / מטרה / ניגוד)** להתרת השימוש בו על ידי גדולי ישראל.
(2 נקודות)

53. א. העתק למחברתך את הביטוי והמילים שלפניך, וליד כל אחד כתוב את הפירוש המתאים, מבין ארבע האפשרויות המוצעות.
- (1) "זמן אמת" (שורה 16) – ערך של זמן / זמן ההתרחשות של אירוע כשהוא מתבצע / שעה מדויקת / תאריך מדויק
- (2) פוטנציאל (שורה 20) – סכנה / ניצול / יכולת / פֶּתַח
- (3) נורמה (שורה 48) – שפיות / נוהג חברתי מקובל / רמה בינונית / מטרד קשה
- ב. העתק למחברתך את המילים המודגשות בצירופים שלפניך, וליד כל אחת כתוב מילה אחרת, שמשמעותה דומה.
- (1) ניכור חברתי (שורה 32)
- (2) קשר רציף (שורה 37)
(2.5 נקודות)

פרק ו: הבעה (8 נקודות)

ענה על שאלה 54 בהיקף של 10-15 שורות.

54. כתוב סיכום של המאמר על פי הנקודות האלה בלבד:

- חסרונותיו של הטלפון הנייד בארבעה תחומים (הקפד לציין את שמות התחומים).
- דרכים למְזַעֵר את נזקיו של הטלפון הנייד.

בהצלחה!

אסור לקפל דף זה

00+

נספח ידיעת הלשון והבעה, קיץ תשס"ה, גיליון תשובות לשאלון מס' 011103

33333

ענה בגיליון זה על השאלות 1-40 בלבד. משאלה 41 עד סוף הבחינה ענה במחברת.

בכל שאלה סמן X במשבצת שמשמאל לאות המציינת את התשובה שבחרת. איך לענות?

בכל שאלה מותר לסמן X אחד בלבד, כך: א

* אסור לסמן X עבה מדי, כי הוא עלול להתפרש כמחיקה.

שיים לב: סימון של יותר מתשובה אחת (בלי מחיקה) יגרום לפסילת השאלה.

איך למחוק סימון? מלא את כל המשבצות שאות הסימון בתוכה אתה רוצה למחוק, כך:

* אסור למחוק בטיפוס.

הוראות למילוי פרטים מזהים:

1. הדבק מדבקת שאלון בתוך המסגרת המיועדת לכך.

2. הדבק מדבקת נבחן בתוך המסגרת המיועדת לכך.

3. אם חסרה אחת המדבקות: מלא את פרטיך באופן ידני, וכן

סמן X במשבצת הצמודה לספרה המתאימה, כמפורט בדוגמה.

הערות	מס' שאלה	תשובות	הערות	מס' שאלה	תשובות	
שיים לב: עליד לענות על כל השאלות 1-24	1	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	25-40 שים לב: בשאלות 25-40 עליד לענות על שמונה שאלות בלבד	25	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	2	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		26	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	3	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		27	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	4	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		28	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	5	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		29	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	6	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		30	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	7	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		31	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	8	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		32	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	9	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		33	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	10	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		34	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	11	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		35	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	12	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		36	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	13	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		37	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	14	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		38	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	15	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		39	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	16	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד		40	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד	
	17	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				
	18	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				
	19	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				
	20	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				
	21	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				
	22	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				
	23	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				
	24	☐ א ☐ ב ☐ ג ☐ ד				

הדבק כאן מדבקת שאלון.

אסור לחרוג מן המסגרת

מספר השאלון

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	☐	0	☐	0	☐	0	☐
1	☐	1	☐	1	☐	1	☐
2	☐	2	☐	2	☐	2	☐
3	☐	3	☐	3	☐	3	☐
4	☐	4	☐	4	☐	4	☐
5	☐	5	☐	5	☐	5	☐
6	☐	6	☐	6	☐	6	☐
7	☐	7	☐	7	☐	7	☐
8	☐	8	☐	8	☐	8	☐
9	☐	9	☐	9	☐	9	☐

אם חסרה מדבקת שאלון, כתוב בכתב יד ברור את מספר השאלון. יש לסמן X במשבצת הצמודה לספרה המתאימה ובטור המתאים.

דוגמה למילוי:

מספר השאלון 012347.

מספר השאלון				
☒	☐	☐	☐	☐
☐	☒	☐	☐	☐
☐	☐	☒	☐	☐
☐	☐	☐	☒	☐
☐	☐	☐	☐	☒
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐

הדבק כאן מדבקת נבחן מס' 1 (בלי שם).

אסור לחרוג מן המסגרת

מספר תעודת הזהות של הנבחן

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	☐	0	☐	0	☐	0	☐
1	☐	1	☐	1	☐	1	☐
2	☐	2	☐	2	☐	2	☐
3	☐	3	☐	3	☐	3	☐
4	☐	4	☐	4	☐	4	☐
5	☐	5	☐	5	☐	5	☐
6	☐	6	☐	6	☐	6	☐
7	☐	7	☐	7	☐	7	☐
8	☐	8	☐	8	☐	8	☐
9	☐	9	☐	9	☐	9	☐

אם חסרה מדבקת נבחן, כתוב בכתב יד ברור את מספר תעודת הזהות בן 9 ספרות, כולל ספרת ביקורת.

יש לסמן X במשבצת הצמודה לספרה המתאימה ובטור המתאים.

0+

0+